

Posudek bakalářské práce

Autor/ka práce: Anna Vopátková

Název práce: TRANSPARENTNÍ FOTOGRAFIE: Dělbba práce v kontextu digitálního obrazu

Posudek vedoucí/ho práce ✕

Posudek oponenta/ky ✓

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Michal Šimůnek, KF

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně – F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce.....	B
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu.....	B
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu.....	C
Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol.....	B
Jazyková a stylistická úroveň práce.....	B
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě)	B
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava.....	C
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru.....	C
Celkové hodnocení bakalářské práce.....	C

Slovní hodnocení bakalářské práce včetně otázek, k nimž se diplomant/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Anna Vopátková se v bakalářské práci věnuje novým podobám dělby práce mezi lidskými a nelidskými „uživateli“ fotografie, a to zejména v souvislosti s nástupem AI technologií. Snaží se přitom postihnout, jak se nové technologicky podmíněné formy dělby práce promítají do způsobů, jakými jsou fotografie čteny a zvýznamňovány. Zejména na příkladech souvisejících s crowdsourcingovým čtením a zvýznamňováním fotografií (například za účelem učení AI) se zamýšlí nad soudobými formami prekarizace práce (Mechanical Turk) a nad důsledky, které má masové „rozpoznávání“ toho, co je na záplavách fotografií zachyceno, pro postavení fotografie.

Práce má přehlednou strukturu. V první části se Anna snaží vymezit metody, které používá. Tento pokus chválím, byť je poněkud nepoučený a přidržuje se obecného a vágního vymezení metod ve smyslu syntéza, dedukce, komparace apod. Následně se autorka pokouší představit pojem práce a dále se již věnuje pracovníkům „manipulujícím s velkým množstvím dat“, platformě Mechanical Turk a pracovníkům moderujícím obsah (zejména na sociálních sítích). Závěrečné kapitoly pak věnuje

aplikaci Seeing AI a v poslední kapitola se vrací ke koncepci transparentní fotografie, kterou s odkazem na text Nicolase Malevého vymezuje – stručně řečeno – jako redukcí fotografie na pouhý nosič dat.

Jednotlivé kapitoly jsou obsahově přijatelné, byť místy poněkud roztráštěné. Literární kontext mohl být rovněž bohatší. Například problematice prekarizace práce se významně věnoval Z. Bauman v knize *Work, Consumerism and the New Poor* či G. Ritzer v knize *The McDonaldization of Society: Into the Digital Age*, ve které věnoval řadu pasáží právě platformám Mechanical Turk či TaskRabbit. Na druhou stranu oceňuji poznámky o datové ekonomice, datových otrocích a extrémním kapitalismu. Samotný koncept transparentní fotografie je zajímavý, škoda jen, že s ním autorka více nepracovala a nezasadilo ho do kontextu např. ranějších koncepcí fotografie. Nesrozumitelně působí závěrečné pasáže o kvalitativní obsahové analýze, které obsahují parafráze z metodologických textů popisující kódovací techniku analýzy kvalitativních dat a jsou zakončeny poněkud nesrozumitelnou větou: „Fotografie je tedy vedena jako kód.“

Práce splňuje potřebná kritéria odborného textu (argumentace prostřednictvím odkazování se na odborné texty či vybrané umělecké projekty, poznámkový aparát, odborný jazyk), objevují se pouze drobné nedostatky formální (např. nejednotné odkazování na literaturu) a jazykové (místy by text zasloužil pečlivější formulace). Práce jen omezeně pracuje s obrazovými ilustracemi.

Předložený text splňuje náležitosti přijatelné bakalářské práce. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku C.

Otázky k obhajobě:

Koncept transparentní fotografie vysvětľujete spíše letmo. Mohla byste tuto koncepci rozvést a srovnat ji s nějakou jinou koncepcí, která se rovněž snažila postihnout různé podoby čtení (a postevení) fotografie (např. *studium a punctum*, které vymezil R. Barthes v knize *Světlá komora*)?

Jaké jiné formy odměny mohou datoví otroci „učící AI“ obdržet? Uvažujte např. o jednom z nejstarších projektů tohoto typu *Google Image Labeler* (od roku 2016 znovuoživený v podobě dostupné na crowdsourcing.google.com).

Datum: 2. června 2002


Podpis: